

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2023/24
Subject (*)	Psicoloxía da Educación		Code	652711704
Study programme	Licenciado en Psicopedagogía			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
First and Second Cycle	1st four-month period	First Second	Optional	4
Language				
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Psicoloxía			
Coordinador		E-mail		
Lecturers		E-mail		
Web				
General description				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Realizar tarefas de orientación educativa, persoal e profesional dos alumnos.
A2	Promover a inclusión do alumnado con necesidades educativas especiais.
A3	Detectar e diagnosticar os problemas de aprendizaxe que se presentan no ambiente escolarizado e non escolarizado.
A5	Comprender os modelos teóricos da psicoloxía educativa e da pedagogía contemporáneas.
A10	Avaliar programas, proxectos, servizos e políticas dirixidos ao desenvolvemento persoal, profesional e institucional.
A11	Asesorar o profesorado na adaptación do currículo ás necesidades do alumnado.
A12	Organizar e apoiar programas de axuda a persoas ou colectivos excluídos ou en risco de exclusión.
A14	Deseñar e levar a cabo proxectos de investigación aplicados aos diferentes campos e aspectos da intervención educativa.
A17	Aplicar técnicas e instrumentos de diagnóstico, de identificación e de avaliación de necesidades e de capacidades das persoas, grupos ou institucións.
A19	Organizar e xestionar accións, programas e servizos orientados á promoción da calidade.
A21	Potenciar a utilización de estratexias favorecedoras do ensino cooperativo.
A23	Fomentar a investigación-acción nos centros educativos.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aprender a aprender.
B6	Preocupación pola calidade.
B8	Traballar de forma autónoma e con iniciativa.
B9	Traballar de forma colaborativa.
B11	Rigor profesional.
B12	Apertura á formación continua.
B13	Creatividade.
B14	Sensibilización sobre a diversidade cultural.
B15	Capacidade de crítica e autocrítica.
B16	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B17	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B18	Apertura á innovación psicopedagóxica.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes		Study programme competences	
Competencia 1: Demostrar o seu coñecemento acerca da psicoloxía educativa e a súa relación para coa práctica educativa. Unidades de competencia: a) comunicar de forma coherente o coñecemento psicoeducativo en relación coa práctica educativa de ensinar e aprender. b) Plantexala información contemporánea da psicoloxía educativa en relación co ámbito educativo. c) Facilita a comprensión dos contidos da psicoloxía educativa e o seu lugar entre as ciencias da educación e o seu contexto social.		A1 A3 A5 A10 A11 A12 A19 A23	
Competencia 2: Diseñar un programa de asesoramento, apoio, atención e intervención psicoeducativa. Unidades de competencia: a) Ser capaces de organizar o feito psicoeducativo en función do seu deseño. b) Redactar obxectivos, contidos, metodoloxía e avaliación do programa psicoeducativo así como do informe de avaliación. c) Establecer recursos, adecuar perspectivas teóricas e a súa adecuación ós contextos de apoio/atención/intervención. d) Estimular hábitos de reflexión así como a procedencia da toma de decisións psicoeducativas con respecto ás prácticas e a realidade social onde se desenvolven.		A1 A2 A14 A17 A19 A21	B1 B2 B9 B12 B13 B14 B15 B17
Competencia 3: Desenvolver actitudes e comportamentos autónomos, basados en argumentos razonados acerca do traballo e que permitan un marxe de autodeterminación profesional. Unidades de competencia: 1. Valorar a natureza complexa da teoría e a súa función para coa práctica do proceso de ensino e aprendizaxe 2. Desenvolver hábitos de traballo intelectual reflexivo para coa práctica profesional da psicoloxía educativa no ámbito das ciencias sociais. 3. Promover melloras nos plantexamentos persoais acerca do plantexamento do propio traballo e valoración da experiencia intere multidisciplinar do traballo psicoeducativo.			B6 B8 B9 B11 B13 B16 B18 C1 C3 C5
Competencia 4: Desenvolver estratexias e hábitos de mellora profesional formativa e continua no ámbito da psicoloxía e a práctica educativa. Unidades de competencia: 1. Desenvolver un plan de apoio en función do contexto específico e dos elementos que formen parte del. 2. Cuestionarse acerca do carácter globalizador da práctica psicoeducativa e a importancia dos apoios para os contextos de atención. 3. Adecuarse á actuación e interaccións complexas entre os participantes da intervención psicoeducativa así como os factores persoais relacionados con estes. 4. Redactar e facilitar o informe psicoeducativo de forma que posibilite unha avaliación para a mellora da práctica profesional e na atención de calidade e ética que debe dirixila.			B13 B14 C2 C4 C5 C6 C7 C8

Contents	
Topic	Sub-topic

Primeira Parte: Psicoloxía da educación e práctica psicopedagóxica. Tema 1. Contexto e desenvolvemento da asignatura. Segunda Parte: Variables persoais e práctica educativa escolar. Tema 2: Desenvolvemento cognitivo e aprendizaxe escolar: as súas diferentes concepcións. Tema 3: Os componentes afectivos e a aprendizaxe escolar Tema 4: As diferencias individuais e o seu tratamento educativo. educativas. Terceira Parte: O proceso de ensinar e aprender. Tema 5: O Proceso educativo: a educación formal e informal. Tema 6: A aprendizaxe constructivista: actividade, acción e interacción como orixe da aprendizaxe escolar Cuarta Parte: Os contextos de aprendizaxe e o desenvolvemento de apoios e atención educativa. Tema 7: O sociocomunitario e a aprendizaxe escolar: . Tema 8: A inclusión educativa: contextos de aprendizaxe e de ensino. Tema 9: Autodeterminación e calidade de vida. Prácticas. No seu momento presentarase o programa de prácticas que serán realizadas na clase, asesoradas e dirixidas polo profesor.	1.1. Definición de obxectivos e contidos a desenvolver ó longo da asignatura así como da metodoloxía a seguir, os criterios de avaliación da aprendizaxe. 1.2. Psicoloxía, psicoloxía educativa e educación. Consideración para coa práctica educativa da psicoloxía educativa. A concepción constructivista como instrumento para a análise das prácticas educativas escolares. 2.1. Desenvolvemento cognitivo e aprendizaxe escolar. 2.2. Cultura, escolarización e cambio cognitivo. A educación escolar e a modificabilidade cognitiva. Conclusións e implicacións educativas. 3.1. O papel afectivo na atribución do sentido e significado da aprendizaxe escolar. 3.2. Función. motivo e necesidade como principios na aprendizaxe escolar e o desenvolvemento persoal. 4.1. Conceptualización de diferencias individuais. O ensino adaptativo e a aprendizaxe de significados. 4.2. Entorno e aprendizaxe inclusivo. 4.3. As diferencias e a súa contemplación na aprendizaxe escolar e o desenvolvemento persoal. 4.4. Os programas de desenvolvemento persoal. 5.1. Características do marco sociocultural no proceso educativo. 5.2. Carácter sistémico e constructivista da educación escolar. 6.1. Saber ensinar-saber aprender. O proceso de ensino e aprendizaxe: características e funcións. 7.1. Características, funcións, Técnicas de intervención. O Deseño dun Programa de Intervención Psicopedagóxica sociocomunitaria. 7.2. Contextos de aprendizaxe e inclusión. Os principios de normalización e desenvolvemento 8.1. Inclusión e integración. Os contextos de inclusión. 8.2. Aprender nun mundo de todos/as e para todos/as 9.1. Calidade de servizos e calidade de vida: un mundo para todos e todas. 9.2. Ética profesional e calidade profesional: o profesional que queremos.
--	--

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student's personal work hours	Total hours
Collaborative learning	A1 A2 A5 B2 B6 B8 C1 C2 C3	6	36	42
Introductory activities	A3 A12 A21 B1 B12 B14 B16 C7 C8	6	0	6
Case study	A10 A11 A14 B9 B11 B13 C4 C5	3	18	21
Seminar	A17 A19 B15 B17	3	18	21
Problem solving	A23 B18 C6	4	0	4
Personalized attention		6	0	6
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Collaborative learning	implica o desenvolvemento de traballos en grupo onde solicitar axuda, aportar coñecemento e dilucidar axudas e apoios para aprender

Introductory activities	presentación do plan de traballo así como a iniciación nos temas no marco da asignatura así como avaliando os coñecementos previos e os marcos de desenvolvemento/aprendizaxe para os alumnos
Case study	En cada tema se plantexarán casos sobre os supostos teóricos sobre os que discutir e analizar a realidade e plantexar pensamentos, razonamento, avaliación para a millora do traballo individual e de grupo
Seminar	O traballo en equipo, o debate, a xeneración de ideas e plantexamentos xurdirá no caso en que se discuta e plantexe o que se necesita para cada caso así como a posta en práctica as propias teorías e modelos educativos e psicolóxicos
Problem solving	Buscarase o plantexamento de problemas no que se analice e entrene a práctica de solucións facendo fincapé na realidade distinta e diversa e a adecuación a cada caso particular e singular

Personalized attention

Methodologies	Description
Collaborative learning	Será importante partir do carácter multidisciplinar e inter da futura profesión onde buscar solucións conxuntas adecuadas ao contexto de cada persoa co obxecto de buscar solucións e atender ás demanda concretas. Para elo as actividades iniciais incidirán en centrar o debate e traballo así como o de propoñer casos, estudar e analizar cada realidade singular así como o de establecer dinámicas intersuxetos que axuden a aprender, canalicen a aprendizaxe de coñecementos e posibiliten o máximo desenvolvemento
Introductory activities	
Case study	
Seminar	
Problem solving	

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Case study	A10 A11 A14 B9 B11 B13 C4 C5	Tratarase de propor casos concretos sobre os que vertebrar axudas e atención psicoeducativa, plantexando axudas e apoios en cada caso e fomentando o hábito de pedir axuda e a a avaliación para a millora	33
Seminar	A17 A19 B15 B17	Fomentarase o traballo en equipo onde a axuda e apoio fomenten a aprendizaxe interindividual e favoreza a interacción para aprendizaxe e coñecemento. Avaliarase a intención, as ganas de compartir, as axudas e o esforzo individual no grupo	34
Problem solving	A23 B18 C6	Tratarase de plantexar problemas o mais reais posible nos que adaptar o grado de coñecemento así como de creatividade no día a día co obxecto de posibilitar coñecemento e actividade individual na procura del	33
Others			

Assessment comments

--

Sources of information

--

Basic	Bibliografía básica: Tema 1 Baña, M. (2000): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Pp.: 41-72. C.Coll (1996) la concepción constructivista como instrumento de análisis de las prácticas educativas escolares. En C.Coll (comp.) Psicología de la instrucción: la enseñanza y el aprendizaje en la educación secundaria. Barcelona: Horsori. Tema 2 Baña, M. (2000): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Pp.: 77-92. Miras, M. (1991): Educación y desarrollo. Infancia y aprendizaje, 54, Feuerstein, R. (1994): La teoría de la modificabilidad cognitiva: Un modelo de evaluación y entrenamiento en los procesos de inteligencia. En J.Beltrán (comp.): Intervención psicopedagógica. Madrid: Pirámide. Tema 3: Baña, M. (2000): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Pp.: 93-124. Mujina, M. (1993): Psicología de la edad Preescolar. Madrid: Visor. pp.:139-167. Tema 4 Baña, M. (2000): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Pp.: 111-122. Coe, C. e Miras, M. (1991): Características individuales y condiciones para el aprendizaje: la búsqueda de interacciones. En C.Coll, A. Marchesi e J. Palacios: Psicología de la educación. Madrid: Alianza Editorial. Tema 5: Scribner, S e Cole, M. (1982): Consecuencias cognitivas de la educación formal e informal. Infancia y aprendizaje, 17, 3-18. Solé, I. (1993): Bases psicopedagógicas de la práctica educativa. En T. Mauri e outros (comps): El currículum en el centro educativo. Barcelona: Horsori. Tema 6 Baña, M. (1987): O suxeito-alumno: implicacións para a aprendizaxe escolar. Documento interno. A Coruña: Psicología Evolutiva. Moreno, M. e Sastre, G. (1982): Descubrimiento y construcción de conocimientos. Barcelona: GEdisa. Novak, J. (1979): Teoría y práctica de la educación. Madrid: Narcea. pp.:63-88. Baña N. (1995) La teoría de la elaboración o como organizar los contenidos en la enseñanza en base a su secuencia lógica. Doc. Interno. A Coruña: Departamento de Psicología Evolutiva. Tema 7: Baña, M. (1989): Bases psicopedagógicas de los objetivos y contenidos educativos. A Coruña: Departamento de Psicología Evolutiva. Coll, C. (1987): Psicología y currículum. Barcelona: Laia. pp.:111-123. Tema 8: Baña, M. (2001) La intervención psicopedagógica socio-comunitaria. En M.Baña(ed.): la intervención psicopedagógica: conceptos y aspectos generales. A Coruña: Servicio de imprenta da Universidade da Coruña. Lesta, E. (2002): Un modelo de intervención comunitaria. En M.Baña, Balsas y Durán (eds.): La intervención psicopedagógica: experiencias prácticas. A Coruña: Belen. Tema 8 Staimback, W e Staimback, S: Aulas inclusivas. Madrid: Narcea. pp.: 21-34. Echeita, G. (2006): Educación para la inclusión. Madrid: Morata. pp.: 109-141. García, E.(2007): O centro ordinario como resposta. En Educar con retos. Lugo: Consellería de Educación. Tema 9: Wenmeyer, M. (2006) Factores intraindividuales y medioambientales que afectan a la autodeterminación. En M Verdugo e F.Jordán (coords.): Rompiendo inercias. Claves para avanzar. Salamanca: Amarú. Van Loon, J. (2006): Apoyos en la práctica de Aduin. En M Verdugo e F.Jordán (coords.): Rompiendo inercias. Claves para avanzar. Salamanca: Amarú.
-------	--

Complementary	MANUAIS, TEXTOS E COMPILACIÓNS XERAIS Araujo, J.B. y Chadwick, C. B. (1993). Tecnología educacional. Teorías de instrucción. Barcelona, España: Paidós BAÑA, M. (2001): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Bruner, J.S. (1978). El Proceso Mental en el Aprendizaje. Madrid, España: Narcea, S.A. de Ediciones. Delval, J. (2002). Tesis sobre el Constructivismo. En L. Hirschfeld y S. Gelman (Comp.), Cartografía de la mente (pp. 15-33). Barcelona: Gedisa. BELTRAN, J. e outros/as (1992): Psicología de la educación. Madrid: EUDEMA (2ª reimp.). BELTRAN, J. e BUENO, J.A. (Eds.) (1995): Psicología de la educación. Barcelona: Marcombo. BUENO, J.A. e CASTANEDO, C. (Coords.) (2001): Psicología de la educación aplicada. Madrid: CCS (2ª ed.) COLL, C. (1985): Psicología Genética y aprendizaje escolar. Madrid: Siglo XXI COLL, C. (1995): Aprendizaje escolar y construcción del conocimiento. Barcelona: Paidós. COLL, C., PALACIOS, J. e MARCHESI, A. (Comps.) (1990): Desarrollo psicológico y educación, II. Psicología de la educación. Madrid: Alianza Psicológica. COLL, C., PALACIOS, J. e MARCHESI, A. (Comps.) (2001): Desarrollo psicológico y educación. II. Psicología de la educación escolar. Madrid: Alianza. Psicología y Educación (1ª ed. renovada). GONZÁLEZ PIENDA, J.A. e outros (Coords.) (2002): Manual de psicología de la educación. Madrid: Pirámide. GOOD, T.H.L. e BROPHY, J. (1996): Psicología educativa contemporánea. Madrid: McGraw Hill (5ª e.). HENSON, K.T. e ELLER, B.F. (2000): Psicología educativa para la enseñanza eficaz. México: International Thompson Editores. SAMPASCUAL, G. (2001): Psicología de la educación. Madrid: UNED. SAMPASCUAL, G. (2002): Psicología del desarrollo y de la educación. Vol. II: Psicología de la educación. Madrid: UNED. SANTROCK, J.W. (2001): Psicología de la educación. México: McGraw Hill. SPRINTHALL, N.A., SPRINTHALL, R.C. e OJA, S.N. (1996): Psicología de la educación. Madrid: McGraw Hill (6ª Ed.) TRIANES, M.V. (Coord.) (1996): Psicología de la educación para profesores. Madrid: Pirámide (Biblioteca Eudema). TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (1998): Psicología de la educación y del desarrollo. Madrid: Pirámide. TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (2004): Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares. Madrid: Pirámide. VYGOTSKI, L. (1976): El desarrollo de los procesos psicológicos superiores. Barcelona: Crítica. Vielma, E.V. y Salas, M.L. (2000). Aportes de las teorías de Vygotsky, Piaget, Bandura y Bruner. Educere, 9, 30-37. Wertsch, J.V. (1988). Vygotsky y la formación social de la mente. Barcelona, España: Paidós WOOLFOLK, A. (1999): Psicología educativa. México: Prentice Hall (7ª ed.)
---------------	---

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.